

Det, det bestaar.

Det Guds Ord bestaar evindeligt.
(Ef. 40, 8).

„Da lod Kvinden sin Vandkruffe staa“ . . .
(Joh. 4, 28.)

Hvem kender ikke den dejlige Beretning om Kvinden ved Brønden, der begynder saa jævnt med Tale om legemlig Mad og Drikke som nødvendigt, men ender ved det langt højere: Taler om aandelig Drikke og Mad som endnu vigtigere? — Et forfuldt og foragtet Menneſke, som har levet i denne Verdens maade Ring og næppe øjnet ynderlig Mening med sit Liv, — udøver dette, at „man skal jo leve“ — faar gennem en ganske kort Samtale Djemne oplydte til at sige den for en bange Synnderlig vidunderlig store Ring: Guds Kærlighed i Jesus Kristus; og over den ene Ring glemmer hun alt andet. — Hun tror først blot at have en „Mabbi“ (Værrer) for sig; dernæst, da Jesus siger hende „alt, hvad hun har gjort“, antager hun ham for „Profet“. Men ved dette har hun ikke — som mangen lærer og læg i Nutiden mener at have det — Raad til at standse, fordi alt det Synndens Værke, som tynger hvert isgende Menneſke, ikke tillader hende det. Da hun hører, at Jesus netop er den, som kan frelse fra alt dette, tager hun „Profeten“ paa hans Ord. „Da lod Kvinden sin Vandkruffe staa, d. v. f. hun glemte Kampen for Livsopholdet i det Djeblis Glæde. Naar den isgende Frelser (Joh. 19, 10) møder en isgende Sjæl (Matth. 6, 33), den isgende Guds Engle. Kære Ven i det fremmede, har du oplevet det Djeblis? Eller flæber du rastløs af Sted med din Vandkruffe i det rastløse Land, isgende alle andre Ting end just Guds Rige? — Da fortjaar jeg, at Livet kan blive trykkende tungt, og Gud har dog gjort det let for dig. Eller hvad er vel lettere? At isge mange Ting eller at isge een Ting (og da er de andre jo Tilgiff)? — Gør ikke dig selv Livet tungt!

Men du, som har fundet det levende Vand for din Sjæl, — blot to Spørgsmaal! Gør det første: Tænker du ikke, at Kvinden har hentet sin Vandkruffe isgen d. v. i. igen taget fat paa sin jordiske Gerning? — Jo naturligvis; men med et nyt Sind og et Maal for sit Liv. For det andet: Tænker du ikke i lige Maade, at hun dog Gang paa Gang har ladet sin Vandkruffe staa? igen og maattet sin Sjæl ved Livsildens rindende Bænde? Jo, forhaabentlig da, men gør du lige- saa! Da vil kanske ogsaa dine Bysfolk „læde deres Vandkruffe staa“ paa dit Eksempel. — Thi først i alle- ledes oplydes i Jesusnavnet Guds Forjættelse til Folkene (Jes. 49, 10): „De skal ikke hungre og ikke tørste, og hverken det glædende Sandhaal eller Selen skal stæbe dem; thi deres Forbarmer skal føre dem og lede dem til Vandkilder“.

S. C. Vedt. e.

Fra Grundtvigianismens Lejr

Af Pastor N. P. Nielsen.
(I. D.)

Grundtvigianismen er noget mærkeligt noget — fristelig iet. Jeg maa da indrømme, at jeg fattede Evne til at begribe den. Saa længe jeg ikke ejede Livet i Gud og ikke kendte noget til Guds aabenbarede Ord, da forjød jeg saa udmærket godt Grundtvigianismen. Det lyntes jeg da. Jeg kunde de ibovt Fald saa udmærket sammen med Grundtvigianerne, og disse kunde ogsaa udmærket med mig. Men da Gud levendegjorde mig i Kristus, idet han tilgav mig alle mine Overtrædelser og Synder, da blev der pludselig en Kluft mellem Grundtvigianerne og mig.

Jeg kunde ikke fortjaa, at meget af det Grundtvigianerne kaldte Kristendom, var Liv; thi i Ulyst af Guds Ord kunde jeg ikke lende, det var Liv. Jeg kendte vel en hel Del enkelte Grundtvigianere, som jeg kunde dele Guds Riges Bys og Lykke med; men saa kunde

jeg ikke begribe, hvorledes disse Menneſker kunde anse alt dette døde Bæsen, som de mødte hos mange andre Grundtvigianere, for levende Kristendom.

Grundtvigianerne kunde paa den anden Side ikke mere med mig. De kaldte mig dømmelrig. Og det begreb jeg ikke. Thi aldrig lyntes jeg at have været mindre dømmelrig end i de Dage, da den første stærklighed brændte i min Sjæl. Jeg vilde tværtimod være med til at frelse alle de Menneſker, jeg mødte paa min Vej. Men det er maatte egentlig det Grundtvigianerne faldede dømmelrige.

„Tror du ikke, at en Grundtvigianer kan blive jalrig?“ spurgte en Ven mig i de Dage. „Det ved jeg ikke noget om“, svarede jeg. „Jeg ved kun, at jeg aldrig var bleven jalrig, hvis jeg ikke var bleven omvendt.“

„Maden, hvor er du dog bleven dømmelrig,“ udbrød han saa.

De kaldte mig ogsaa mørk, og det forjød jeg ligeaa lidt; thi jeg syntes, at Livet var lutter Bys, og at min Sjæl var fuld af bare Glæde. Jeg har mange Gange siden forjagt at komme til at fortjaa Grundtvigianerne og dermed komme til at dele Guds Rige med dem; men det er kun sjældent løffedes mig — i hvert Fald ikke med de mere, løbse. Vi har altid staaet saa langt fra hinanden med en Kluft imellem os. Vi har kunnet være sammen, sidde i samme Stue og maatte isenge et Par Salmer sammen og ellers have det meget hyggeligt, men Samfund — Alendens Samfund, har der ikke været. Og hvorfor? Ja, det har jeg ofte spurgt om. Og saa andre har spurgt isaaledes. Thi der er jo lidt gjort Forsøg paa at danne Alliancer mellem Grundtvigianerne og Andre-Mission, men det er jo aldrig lykkedes. Det er kun bleven til noget lavet — en Sammenlutning, men ingen Sammenmeltnng. — Venderne, som mødtes, har været for forskjellige.

Grunden tror jeg nu er den, at Grundtvigianismen som kristelig Livsbevægelse har optaget saa meget af Verden og dens Politik i sig, at den har mistet sit Salt eller i hvert Fald en meget stor Del deraf. Den er Oplysning. Det siger den selv, og det er jo i sig selv noget godt. Men den er nærmest kun Oplysning, og derfor har den ingen fastende Evne. Den har glemt at forfætte i de første levende Grundtvigianeres Spor. Den har glemt Vækkelsen, og om den end somme Tider gør et idagt Forsøg paa at anslaa de gamle vækkende Toner, saa er Røsten saa „vag, saa vag“, at ingen lovende Sjæl vaagner derved. Derfor har den vel bevaret Formen — Væren, men Livet er fagnet hen. — Den er endt med at prædike Oplysning for selv Døden. Og hvad hjælper det? Døden bliver dog ved at være Død, hvor meget Lys der skinner paa den. Døde Menneſker bliver ikke levende ved Oplysning, men ved Vækkelse.

Dette har ogsaa de enkelte inden for deres Lejr faaet Hjælp og for, og ret naturlig gaar der et Suk gennem deres Sjæle. Dette Suk om fristelig Vækkelse kan mærkes i en Artikel, som Pastor Aug. Møller i Sønderhav har skrevet i „Danſk Kirkeblad“. Denne Artikel er i flere Henseender interessant. Den er et Grundtvil Varietorsd til Grundtvigianerne — af milde Ord naturligvis, men dog et manende Ord, en Kritik, som har saa meget mere at sige, som den kommer fra en af deres egne. Pastor Møller ser først tilbage paa, hvorledes det var i P. Nardoms Dage, „hvor Ordet Op- lyselse var den Form, hvorunder man kæmpebe“, og der gaar et Suk igennem ham ved Tanken om den Tid, idet han maa erkende, at isaadan er det ikke mere. „Naar man har Arbejdet for den kristelige Vækkelse færdig“, siger han, „aer det ikke hyggeligt at lægge Vær- ke til, hvor tilbøjelig man er til at dvæse ved Mejeriforsøtten eller anden Andelsdrift i aandelig Tale.“

Der gives vist næppe noget aandeligt Menneſke, som ikke vil give hom Ret deraf. Det er „ikke hyggeligt.“ Men han har noget andet at siffe over, der er mere ubehyggeligt end „Mejeriforsøtten og anden Andels- drift i aandelig Tale.“ Han fort- sætter:

„Endnu mindre hyggeligt er det at læse om en Elevforening, der forantaler offentlig eller saa godt som offentlig Dans paa en Kro, eller om en Sjøflesforening, hvis Samfundsarbejde kulminerer i originale Opfindelser paa Vækkelses- Omraader.“ Vi giver ham ogsaa her fuldændigt Ret. Det er ubehyggeligt for alle troende Menneſker at se de grundtvigianiske unge Udsejelser, hvor meget mere maa det saa ikke være for en Grundtvigianer selv. Men vi giver ham derimod ikke Ret, naar han fremdeles skriver: „Da der ikke er noget jetteagtigt ved dette, skal der ikke slaas tilmed den gudelige Thorshammer.“ Er dette ikke faare karakteristisk for Grundtvigianernes aandelige Stilling og Kampmaade? Med Isarp og bidende Pen rejser han de grundtvigiske unge Udsejelser, men i samme Ojev- lighed bliver han bange — bange for hvad mon? Maaſke bange for, at det var for strengt sagt, eller for at blive kaldt dømmelrig, eller bange for selve de unges Mishag. I hvert Fald stunder han sig at flappe milt paa det, i det han fortjævre, at der egentlig ikke er saa stor Fare i det. Der er ikke noget „jette- agtigt“ derved, og at der ikke skal slaas til med „den gudelige Thors- hammer“. Her er man inde i det, som forekommer mig ubegribeligt — fuldstændig alvorligt talt. Hvad fortjaar Pastor Møller f. Eks. ved det „jetteagtige“? Det er ikke noget, der har noget at gøre med of- fentlig Dans paa en Kro. Men hvor outrader det da? Da jeg i sin Tid var paa en grundtvil Sjøflesforening, lærte jeg, at „Natterne“ var de onde Mander. Men for Pastor Møller garanterer jeg, at disse ikke er paa Spil ved offentlige Skrabballer? Det tør han sikkert ikke. Men hvad da? Dernaft: hvad fortjaar Pastor Møller ved „den gudelige Thorsham- mer“? I min Sjøflesforening fik jeg at vide, at Thors Hammer var et Vil- lede paa Sandhed for Gud. Men mener Pastor M. da ikke, at Guds Sandhed har Grinde til disse Skrabballer og hvad dertil hører? Eller mener han, at Manderi deri kan befæmpes med noget andet Vaaben? Eller naar „den gudelige Thorsham- mer ikke skal bruges, hvad skal der bruges? Et tydeligt Svar vilde her være interessant. Vi tror nu, at der netop er noget „jetteagtigt“ ved det, Pastor M. nævner. Vi tror, at hvis der er noget Sted, „Natterne“ tumler sig med Liv og Sjæl, saa er det i disse offentlige Danse paa Kroen og i de originale Op- findelser paa Vækkelses Omraa- der.“ Og vi tror, at „den gudelige Thorshammer“ netop burde slingres ind i alt dette Væsen, hvori Synd og Uagdelighed gaar saa magtig i Svang. Men ikke disse Ting har være farligere for Grundtvigianis- men, end dens Venner selv mener? Men ikke disse Danſer og Baller, denne Gaaen i Bøgt med Verden, trods af Forsikring om, at der ikke er noget „jetteagtigt“ ved det, dog mere end noget andet har hjaget Marven og Kraften af Troslinet hos de grundtvigiske unge? Mon det ikke mere end noget andet har bragt dem til at lægge „den gudelige Thorshammer“ — Guds Ord — til Side og derved berøve Livet dets hellige Salt?

Saa vidt Pastor Nielsen. Ind- senderen skal kun tilføje: at i den allerjæst Lid har man jo set det Særlynt, at en Værrer ved den grundtvigiske Præstefole i Des Moines, Ia., rejser rundt med en Gold Clever og fremviser ganske folkemæle- se, Skolddarie osv., som et Slags Skuepil, der maa betales Billet for at saa det at se, saa det loder jo til, at den grundtvigianiske Ungdom i Amerika ikke giver den grundtvigi- aniske Ungdom i Danmark noget efter i det Stykke. Men isaandt ikke ogsaa hører med til „de originale Opfindelser paa Vækkelses Om- raader“?

frit. Høstefælleder for 1912 for at introducere vor Katol for Bøger, Forfot, osv., til enhver Værrer af dette Blad vil vi finde absolut frit et Eksempel af vor Høstefælleder for 1912, indeholdende mange Fortællinger og Stikter, derfor De sender os 10 eller flere Gennems Ringe og Adresse.

J. V. LEACHMAN & SON, Minneapolis, Minn.

Nødvendigheden af at drive Mission blandt Mormonerne.

(Foredrag af N. P. Nielsen, Trin. Sem.)

(Fortf.)

Mormonerne mener sig at være de frieste Folk paa Jord. Men det modfætte er finere Tilfældet.

To Gange om Aaret jamles de i deres Tabernakel for at vælge Embedsmænd. Efter at Mødet er aab- net, træder en af Kirkens Embeds- mænd frem og oplæser omtrent som saa: „Det er foreslaaet og under- støttet, at vi beholder Joseph F. Smith som Profet, Seer og Sand- tigger“. Der gives ingen Anledning til at foreslaa, ingen Anledning til at tage noget; ikke engang gives der Anledning til at stemme imod. Selv om der gives Anledning til at stemme imod, hvem vilde nove det? Ingen. Det vilde blive dens Ulykke, som gjorde det. — Paa den Maade vælges alle Kirkens Em- bedsmaand.

Deres Zion er ikke en hellig Stad, men en Stad fuld af Sorg og Ubebrejttelse. Da Utah blev optaget i de For- enede Stater var det paa visse Betingelser, og en af disse var, at Nærheden ikke mere maatte finde Sted. Det er ikke vanførligt at bevise ved mange Eksempler, at Betingelsen aldrig er bleven over- holdt.

En Mand var allerede gift og havde to Døtre; han fik Lyft til en tredje. Bigen, der var meget yngre end Manden, gik ikke godvillig ind paa at indgaa Egetæf med ham, men ved Hjælp af Trusler og andre Midler gav hun sit Sam- tykke. — En Aften kom Manden til hendes Hjem; han havde stift med sig, og Bigen sammen med Manden steg ind i den luffede Bogn. Hvor de førte hen, vidste Bigen ikke, men omfider haandede de ved et Hus. De stod af Bognen og gik ind i Huset. Ude i Gangen stod en lille Kampe, som var den eneste Belysning i Huset. Bigen blev try ind i et Kærlig, hvor hun et lille Star fra Lampen i Gangen gjorde det lyst nok til at se en Mand træde dem i Møde. Han mumlede nogle uforsaaelige Ord og erklærede dem for Mand og Hustru. De gik igen. Bigen havde ingen Anelse om, hvem der havde viet dem, kendte hverken Huset eller Gade, hvor de var. Hun forlangte et Bævi for, at de var gift, men det blev nægtet hende. Hun maatte ikke offentlig ved- fende sig sin Mand, at det ikke skulde blive aabenbaret. Hun fødte en Søn; han maatte ikke høre sin Faders Navn, maatte ikke kende sin Fader.

Dette er et Eksempel; der kunde gives mange, mange lignende, hvor Kvinder lever i hemmeligt Egetæf, overladt til at forstørge sig selv og sine Børn. Mange Kvinder har nægtet at være gift, nægtet at kendes ved deres Børn. Værnene maa hverken kende Far eller Mor. Alting skal være hemmeligt.

I 1896 blev en af deres Apostle, Abraham S. Cannon, gift med Villian Samlin som sin fjerde Hustru. Nielsen blev udsøt af Mor- monernes højeste Profet Joseph F. Smith. Joseph F. Smith har af- lagt Ed paa, at der siden 1890 ikke fandtes Polgami i deres Kærlig- he.

Apostelen Taylor havde i Aaret 1890 tre Hustruer. 1902 giftede han sig med to Søstre, Rhoda og Horie Billing.

I 1909, da Talt var paa Vejen i Salt Lake City, tilbød Senator Thomas Kearns at bevise ikke nog- le saa, men i Hundreddis af polygami- miff Egetæfaber, som var indgaaet siden 1890.

Frank J. Cannon, som før har været Mormon, siger, at der er flere polygamiſke Egetæfaber i Utah nu end før 1890.

Ser kunde blive en lang Liste. Mere betegnende end Tallet paa disse er dog, at saa mange af Polygamiſterne er Kirkens ledende Mænd. Mange rejser til Mexico for at blive viet, andre til Canada. Men det blev i Væggeden for be- sværligt at rejse saa langt for at blive gift, seerligt naar det skulde være ikke een, men flere Gange. Saa har en af Kirkens Patriarker,

For Herred, Damer og Børn
HONORBILT SKO
Bygget on Honor

Mayer Honorbilt Sko er Ledere. De leder i Mode og er uoverfrat- telige i holdbare Egenska- ber. Moderne er de aller- sidste. Disse fortrinlige Sko er ikke lig andre Sko, som sælges til den samme Pris. Det mest udsøgte Læder, seige Sæler og det bedste af enhver Ting er anvendt til dem. Forarbejdet med dobbelt Lædertaal. De er „hyggede paa Ære“.

Køb Mayer Honorbilt Sko og faa de største Skoværdier, som er mulige.

Advarels- Se efter Mayer Navnet og Handelsmærket paa Skaften—dette Bæse Handledslike kan forrybe Dem, s. y. til os.

Vi fabrikere Mayer Honorbilt Sko for Herred, Damer og Børn, indbe- holdende „Leading Lady“ og „Special Merit“ Mærkerne; ogsaa Mayer „Yerma Cushion“ og Mayer „Lartha Washington Com- fort Sko“.

F. MAYER BOOT & SHOE CO., MILWAUKEE, WIS.

The John A. McRae Company.
LAND TIL AGERBRUG.
(Korrespondance udbedes paa engelsk.)
Annex Block, 21st Str., Saskatoon, Saskatchewan, Canada.

Kom til Medicine Hat Distriktet,
i det solrige Syd-Alberta, hvor Avlen er stor.
I 1911 avledes paa hver Acre af Hvede fra 30 til 62 Bus.; af Havre fra 60 til 100 Bus.; af Hør fra 15 til 24 Bus., og af Kartofler fra 250 til 400 Bus. Hvor Landet er billigt, rigt og frugtbat, til Priser fra \$12 til \$30 pr. Acre. Kom hid, hvor De kan avle store Afgræder; hvor Agerbruget er godt, og hvor Landet stiger i Værdi hvert Aar. Vi vil være glad ved at give Oplys- ning, naar De skriver, paa engelsk, til:

THE F. M. GINTHER LAND COMPANY, Alberta, Canada.

Er det fornuftigt
at lade Deres Penge ligge i Banken,
til 3 eller 4 Procent, naar der findes saa mange, ligesaa sikre og i mange Tilfælde mere sikre Pladser for Pengenes Anvendelse, hvor Fortjenesten be- løber sig fra 10 til 50 pCt., ja endog nærværd 100 pCt.

Hvad er vel mere sikkert end late Klasses vel beliggende Land i gode Distrikter?
Eller Byggetlotter i Byer,
hvor anbragt Kapital bringer Dem 100 Procent og endnu mere?
Eller at blive Medejere i en Organisation,
der er organiseret for at sætte Dem i Stand til med smaa Indskud at opnaa i Forhold ligesaa stor Fortjeneste som Bankøren og Kapitalisten i deres Forretninger?

Skriv straks efter fri Oplysninger, Kort og Pamfletter (om De ønsker, paa Norsk) til:

Henricks-Halvorson Co., Ltd.,
Canada Office: 131 A, 8th Ave., West, Calgary, Alta., Canada.
U. S. Office: Minot, North Dakota.

er det geografiske Midtpunkt i Britisk Columbia, har 1,000 Mil af indlandsk Skifart, og er Divisions- punktet for Grand Trunk Pacific Ry.
Det er Pladsen, hvor man kan blive blandt de første og faa en Bygge- plads billig, som i Ostens største Byer for 25 og 30 Aar siden.
FORT GEORGE vil blive en af de største Indlands-Byer i British Co- lumbia, med Millioner Acres af godt Farmland og sin Rigmom af Mineraller og Tømmer. Seks Jernbaner bygges nu i Midten af British Columbia, alle ledende hen imod Fort George, paa Grund af dens Beliggenhed. Denne By vil vokse i de næste 2 eller 3 Aar.
Vi forhandler ligeledes HAZELTON paa Grand Trunk Pacific. Køb nu, medens Byggepladene er billige.
Skriv, paa engelsk, efter Oplysninger. Vi leverer Pamfletter og Lit- teratur frit.
FORT GEORGE AND FRASER VALLEY LAND CO., LTD.
Kapital \$300,000
Hoved-Kontor: 790 First St., Edmonton, Alta., Canada.
Branch-Kontor: 332—8th Ave E., Calgary, Alta., Canada.

H. H. Hanson & Co., Ltd.,
FØRSTE KLASSES „INVESTMENTS“
GODT FARMLAND OG BY-EJENDOMME.
(Korrespondance udbedes paa engelsk.)
A. H. HANSON & CO., LIMITED,
SASKATOON, SASK., CANADA.

20,000 ACRES AF BEDSTE HVEDELAND I SASKATCHEWAN.
Vi ejer 20,000 Acres af det bedste Hvedeland i Saskatchewan, som sæl- ges fra \$20 pr. Acre og højere paa lette Vilkår. Vi ksjer og sælger
Byejendomme i Moose Jaw og Swift Current.
For Priser og Vilkår skriv, paa skandinavisk eller engelsk, til:
REILLY & SONSTENES,
Room 2, Moose Jaw Chambers, Moose Jaw, Sask., Canada.

som bor i Davis County, en 12—15 Mil fra Salt Lake City, gjort det til en Forretning at vie alle, som vil indgaa i polygamiſt Egetæfab. De, som skal vies, kommer til hans Hovedens om Aftenen med Hår for Ansigtet; Patriarken staar bag ved et Gardin, saa han og Brude- parret ikke kan se hvarandre, og gen- nem en lille Abning foretages Viel- sen. I 1910 mente Kirken, at det gif for vidt med ham, og vilde, at han skulde gøre Rede for, hvem han havde viet; men han havde ikke iet dem, og kendte dem ikke.

Ser Mand og Kvinde, som er Mormon og har modtaget sin Ve- gavelse, har aflagt Ed paa, at de vil hæve Joseph Smiths Død paa de Forenede Stater. I Aaret 1908 var der i U. S. 350,000 Mormo- ner. Hvor mange der er nu ved jeg ikke. — Der kunde siges meget om dette, men bare disse saa Ord for at vise, at de er Landfjorabere. Saadanne giver sig ud for at være aandelige Ledere, paastaar at være Guds sande Profeter paa Jorden. Er det nødvendigt at drive Mission blandt Mormonerne? Der har væ- ret gjort meget Arbejde af andre Kirkefælleskaber i Utah med kun ringe Resultater.

Der er lille Samfund har en Birk- fomhed derude. Lad os fuffe den med Glæde, at MedfødsigebensSol maa faa Lov til at skinne ogsaa der, og den maa blive Herrens Raad til Være, Sjæle til Frelse.
I det foregaaende er der et Par